

[Hans Hansen (Rørby).]

fordi det er i direkte strid med de almindeligste og elementæreste demokratiske grundsatninger, at man nægter folkestyret mulighed for at kunne forny sig nedefra. Hele problemet ligger i virkeligheden i, om man er tilhænger af, at partier, der allerede sidder i folketinget, skal bestemme folketingets sammensætning, eller man vil lade vælgerne gøre det. Hvis man er tilhænger af, at partierne skal være bestemmende med hensyn til folketingets sammensætning som helhed, så kan man gennemføre det ved magt, men det kan aldrig forenes med tanken om folkestyre. Som allerede fremhævet i min forelæggelsestale er regeringen og de højtærede ministre kongens repræsentanter her i tinget og i lovgivningen. Man kan naturligvis styrke regeringen — og det er det, der er hensigten — men man kan kun gøre det på folkestyrets bekostning, og det mener jeg i bund og grund er urigtigt. Derfor mener jeg, det er på tide, at sagen bliver taget op til ny overvejelse. Jeg ved godt, det er hensigten efterhånden at få udslettet de små partier. Jeg vil dog ikke beklage mig for mit eget partis vedkommende, for jeg tror, at dette overgreb, som vi må kalde det, er så stærkt, at de, der er ude for det, har større slagkraft i agitationen, end de vil have, hvis man endeligt får løst dette spørgsmål. Men det forandrer ikke den urimelighed, der ligger i dette overgreb overfor den simple retfærdighedsfølelse. Vi kan ikke opretholde et system, hvorved man bevidst søger at skabe en stærk regering, når det går ud over folkestyrets idé.

Der melder sig her et andet spørgsmål, hvis besvarelse jeg for mit vedkommende i hvert fald ikke er i tvivl om: Skal vi have en stærk regering, eller skal vi have et stærkt folkestyre? Jeg mener, at en regering, der er sammensat af små partier, er mere i overensstemmelse med folkestyret end en absolut flertalsregering, som kan komme til at forløbe sig på flere områder, hvilket aldrig kan ske, når der skal forhandles om sagerne i en regering, der er sammensat af mindre partier.

Jeg siger ikke noget til, at det største parti vil opretholde den bestemmelse, vi her diskuterer, for det er altid det største parti, der har mest fordel derved. Men det er jo ikke alle de store partier, der har fordele

ved det. Hvis det lykkes at få udslettet de små partier gennem denne bestemmelse, vil det naturligvis først og fremmest styrke det store parti, som altid vil have chancen, men hvad skal man sige til, at også små partier af nogenlunde størrelse som f. eks. venstre og konservative måske vil støtte et sådant standpunkt — jeg ved ikke, om de gør det, de har gjort det før, men de kan jo være kommet på andre tanker. Derved vil de jo udelukke i det lange løb, at de kan komme til at udøve en effektiv opposition, og efterhånden vil det føre til, at det store parti ikke kan røres af oppositionen.

Siden behandlingen i fjor er der sket adskillige ting, og vi, som rejser en del, er klar over, at der er fremkommet en stemning ude i landet, som også har givet sig udslag i bladenes stilling til hele dette problem. Jeg vil gerne med den højtærede formands tilladelse give et par små eksempler gennem nogle ganske korte citater.

„Østsjællands Folkeblad“, som for et år siden støttede forslaget, og som jo er udenfor partierne, skriver i en ledende artikel for et par dage siden:

„Det kan ikke nægtes, at erfaringerne med 5 pct.-klausulen i Slesvig-Holsten har stillet de danske valglovsbestemmelser af samme art i ny belysning. Vi har ved valg til Kiel-landdagen set en spærreregulering, der i hvert fald formelt har den samme motivering som den danske, føre til et oplagt urimeligt resultat, og det kan næppe undgås, at følgen må blive, at vi selv tager vore bestemmelser op til overvejelse.“

Et andet lille citat, jeg vil tillade mig at fremføre, er fra venstrebladet „Vestkysten“, hvor redaktør Melchior Hansen omtaler et møde, han har holdt på Fanø i Nordby venstreforening. Han taler her om tilliden til folkestyret, som er rokket ved 3 pct.-reglen, og han skriver:

„Et sådant indtryk fremmer ikke tilliden til folkestyret. Jeg tror, at de synspunkter, jeg her har fremført, deles af mange indenfor venstre, ikke mindst af os, der har arbejdet i hovedstaden og dør har følt, hvad en urimelig valglov kan fremkalde af bitterhed.“

Det lange og det korte af, hvad jeg her har sagt, er, at hvis man opretholder den pågældende bestemmelse i vor valglov, undergraver man i det lange løb vort folke-